

Magistrale bereiding is steeds vaker verliespost

Steeds meer apothekers stoppen met apotheekbereidingen omdat het niet meer rendabel is. Uit onderzoek bij vier apotheken in Heerenveen blijkt dat een magistrale receptregel gemiddeld € 33,30 verlies betekent voor de apotheek. Een overzicht van de kosten en de opbrengsten van bereidingen in Heerenveen.

Auteur **Pim de Haan**

Apotheker Carolyn van Dijk van Apotheek de Wetering in Kampen stelde onlangs in het *Pharmaceutisch Weekblad* dat de financiële basis voor apotheken om zelf te bereiden wegvalt [1]. In haar apotheek daalde het aantal bereidingen in de afgelopen jaren met 40%. Er is veel discussie over bereiden in de openbare apotheek, maar is er geen recent over-

zicht van de kosten en opbrengsten van het bereiden. Vier apotheken in Heerenveen besloten vijf jaar geleden dat drie zouden stoppen met bereiden en de vierde apotheek – Kring-apotheek Swarte – alle bereidingen op zich zou nemen. Dat was met name vanwege een tekort aan personeel. In Kring-apotheek Swarte worden alleen nog ad-hocbereidingen gemaakt. Omdat de Geneesmiddelenwet het bereiden van geneesmiddelen en afleveren aan patiënten anders dan aan de ‘eigen’ patiënten verbiedt [2], vragen de apotheekmedewerkers aan deze patiënten of het recept mag worden overgedragen aan de bereidende apotheek. Daarmee is deze apotheek volledig verantwoordelijk voor de therapie, medicatiebewaking en aflevering.

Speciale ruimte

Ook in Heerenveen is het duidelijk dat magistrale bereidingen nog altijd onmisbare farmaceutische zorg is. Gemiddeld bereidt de apotheek tien preparaten per week, waarvan een deel voor drie jonge kinderen. Kring-apotheek Swarte heeft een speciale ruimte voor ad-hocbereidingen. Voorraadbereidingen, aseptische bereidingen en bereidingen met gevaarlijke stoffen worden in deze apotheek sinds enkele jaren niet meer gemaakt. Alle kosten en opbrengsten van bereide geneesmiddelen in Heerenveen, in 2013, zijn opgenomen in de tabel. Ongeveer twee

Verlies per magistrale receptregel: € 33,30

aantal niet-bijzondere bereidingen	552 (10-11 per week)
bereidingstijd per week	6 uren
jaarlijkse kosten van magistrale receptuur	
• arbeid	€ 15.600
• afschrijving en onderhoud apparatuur, utensiliën	€ 2138
• huur van de bereidingsruimte, circa tien vierkante meter	€ 3500
• abonnement bereidingsmodule KNMP	€ 750
• abonnement laboratorium	€ 1000
• analysekosten laboratorium	€ 1113 +
totale kosten	€ 24.101
jaarlijkse opbrengsten van magistrale receptuur	
• bereidingstoeslag	€ 5711
tekort	€ 18.390
kosten per receptregel	€ 43,65
opbrengsten per receptregel	€ 10,35 –
verlies per magistrale receptregel	€ 33,30

TABEL. MAGISTRALE RECEPTUUR VOOR VIER HEERENVEENSE APOTHEKEN IN 2013.

MAGISTRALE BEREIDINGEN ZIJN IN HEERENVEEN NOG
ALTIJD ONMISBAAR IN DE FARMACEUTISCHE ZORG.

derde van de kosten bestaat uit arbeidskosten, gevolgd door huurkosten van de bereidingsruimte en afschrijving van apparatuur en utensiliën in tien jaar tijd. Kosten van grondstoffen zijn in dit overzicht niet meegenomen, omdat deze in principe vergoed worden en slechts een klein deel jaarlijks vervalt in verband met de houdbaarheid. Ook zijn er kosten verbonden aan analyse door het laboratorium: elke bereiding voor systemisch gebruik en elke vijftiende bereiding voor lokaal gebruik wordt ingezonden. De totale kosten van de 552 bereidingen voor deze vier apotheken in 2013 bedragen € 24.101. De enige inkomstenbron is de bereidingstoeslag, die uitkomt op € 5711 in 2013. Het verschil tussen de gemaakte kosten en de opbrengsten is € 18.390, wat neerkomt op een gemiddeld verlies van € 33,30 per magistrale receptregel. Uit het overzicht van de bereidingen in Heerenveen blijkt dat de huidige vergoeding ontoereikend is om een kleinschalige bereidingsruimte in een apotheek draaiende te houden. De apothekers beraden zich nog op de toekomst van het bereiden in Heerenveen.

Bereidingstoeslag

De bereidingstoeslag – ingevoerd met de gedifferentieerde tarieven in 2008 – is gebaseerd op het gemiddelde van de kosten voor bereidingen die een apotheek op voorraad maakt en de individuele bereidingen, de ad-hocbereidingen. Een vergoeding van ongeveer € 10 is daarvoor een redelijk gemiddelde.

In 2009 heeft de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) in een circulaire aangegeven de doorgeleverde bereidingen – voorraadbereidingen – van grootbereiders te beschouwen als ‘in de handel verkrijgbaar’ [3]. Dat betekent dat apothekers voor deze bereidingen geen bereidingstoeslag in rekening mogen brengen.

Hiermee verplicht de zorgautoriteit apothekers

ders deze bereidingen bij de grootbereiders in te kopen. Door deze NZa-maatregel zijn de voorraadbereidingen bij openbare apotheken nagenoeg verdwenen. Wat overblijft zijn de ad-hocbereidingen voor enkele patiënten, zoals in Kring-apotheek Swarte in Heerenveen. Voor een ad-hoc-bereiding is een bereidingstoeslag van € 10 bij lange na niet toereikend; grootbereiders rekenen bedragen van rond de € 100 voor een ad-hocbereiding. De toeslag voor bereidingen op maat zou dus verhoogd moeten worden om het bereiden kostendekkend uit te kunnen voeren. ■

Pim de Haan is zesdejaarsstudent farmacie aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Zie voor de literatuurreferenties de digitale versie van dit artikel op pw.nl.

**DE TOESLAG
VOOR
BEREIDINGEN
OP MAAT MOET
VERHOOGD
WORDEN**

- 1 Bos E. Zelf bereiden in gevarezone.
Pharmaceutisch Weekblad 17 januari 2014.
- 2 Geneesmiddelenwet. 8 januari 2007.
- 3 Van Vliet H. Declaratie magistrale bereidingen. Nederlandse Zorgautoriteit, circulaire 18 september 2009.